1852. No. 46.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

DONDERDAG, 3 JUNIJ.

Deze Courant komt driemaal in de week uit en wel DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS; dezelve kost in het ¼ jaar *f* 1-60, buiten *Assen* vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1—5 regels *f* 1-00 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — **NB.** Advertentien voor de 1e bladz. kunnen **Maandags Woensdags** en **Vrijdags** uiterlijk tot **6**, die voor de 4e blz. tot **10** ure 's avonds aangenomen worden.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Drenthe* brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat van af den 1 Junij aanstaande, de blanco verzoekschriften ter bekoming van acten ter uitoefening der *Jagt* of *Visscherij* of kostelooze vergunningen voor laatstgemelde, overeenkomstig de wet van 6 Maart 1852 (Staatsblad No. 47), ter gemeentelijke Secretarien *kosteloos* verkrijgbaar zullen zijn, en dat het ingevuld en onderteekend verzoekschrift, wat de Visscherij, waarvoor regten zijn verschuldigd, betreft, voor den 12 Junij daaraanvolgende bij den Burgemeester der gemeente hunner woonplaats zal moeten worden ingediend, terwijl, wat de aanvrage der jagt en die der kostelooze vergunningen voor de Visscherij aangaat, die inzending voor 1° Julij aanstaande zal behooren te geschieden.

ASSEN 27 Mei 1852.

De Commissaris des Konings voornoemd,

DE VOS VAN STEENWIJK.

Het BESTUUR VAN 'T DEPARTEMENT *ASSEN* der Nederlandsche Maatschappij ter Bevordering van Nijverheid, ingevolge besluit, ter Algemeene Vergadering genomen, verpligt zich aan het Publiek te doen kennen de namen der Leerlingen op de Industrieschool van genoemd Departement, welke bij den laatstgehouden Cursus hebben uitgemunt, door het maken van vorderingen of door vlijt, meent als zoodanig te moeten noemen G. STEL, H. ERNENS, W. ABRAHAMIJ, H. ERNENS JR., J. KEUN, J. HAAK RENGERS, H. HEMMES, H. BOERHAVE en H. TINHOLT; — onder de overige niet genoemde Leerlingen zijn er nog, die, hoezeer niet hebbende uitgemunt, echter goedkeuring hebben verdiend, en met de genoemden grond geven, om zich voor te stellen, dat het Departement zich in zijn doel, om mede te werken tot het vormen van wel onderwezene en kundige handwerkslieden, niet zal teleurgesteld vinden.

De bovengenoemde uitgemunt hebbende leerlingen, ingevolge de bestaande verordeningen, aanspraak hebbende op gunstige getuigschriften, kunnen zich daartoe aanmelden bij den Secretaris van het Departement.

ASSEN, 27 Mei 1852.

Het Bestuur voornoemd,

DE VOS VAN STEENWIJK.

Van wege hetzelve,

L. OLDENHUIS GRATAMA.

Secretaris.

BINNENLAND, 2 Junij.

Jhr. *Nedermeijer van Rosenthal*, aan wien de candidatuur voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer door de vrijzinnige kiezers-vereeniging te Arnhem was aangeboden, heeft verklaard die niet te kunnen aannemen.

— Dezer dagen heeft de scheiding en verdeeling plaats gehad van de nalatenschap van koning *Willem II*. Naar men verneemt is aan elk der erfgenamen eene som of voor eene waarde van *f* 742,000 toebedeeld en blijft nog een kapitaal van *f* 1,700,000 in het gemeen en onverdeeld, om de interessen daarvan te doen strekken voor de uitbetaling van door HH. MM. *Willem I* en *II* besproken jaargelden. Dit kapitaal werpt eene jaarlijksche rente af van *f* 80,000.

(*'s Gravenh. N.*).

— Op het door *J. H. Hollenbeek* en 43 andere veenarbeiders in de prov. Groningen en Drenthe aan de Tweede Kamer ingediend adres, tot afschaffing van den accijns op den turf, is den 24 mei ll. rapport uitgebragt. In dit adres geven adressanten te kennen, dat zij zich geenszins met de gronden, door de commissie van rapporteurs aangevoerd voor het behoud van dien accijns, kunnen vereenigen en dat zij de afschaffing daarvan voor veel noodzakelijker houden, dan de afschaffing van den accijns op andere levensbehoeften. Overeenkomstig het rapport der commissie, is het adres ter griffie nedergelegd.

— Omtrent de uitnoodiging der Synodale commissie tot het vervaardigen van eene nieuwe bijbelvertaling vermeldt nog de *Nederlander*: Men verneemt, dat de hoogleeraren der Utrechtsche Theol. Fac., mede uitgenoodigd om de hand aan de nieuwe Bijbelvertaling te leenen, op die aanvrage een *weigerend* antwoord gegeven hebben. Nopens deze het eerst in de *Nederlander* geplaatste berigten, zegt de *Rotterdamsche Courant*: Zijn wij wel onderrigt, dan is deze opgave minstens hoogst voorbarig, om niet te zeggen onbescheiden, aangezien eene dergelijke uitnoodiging, door de Synodale commissie, onderhands, geschied, op zich zelve krachteloos is, zoolang de Synode, die eerst in Julij vergadert, hare voordragt niet aangenomen, en goed gekeurd heeft.

— L.l. zaturdag brak boven de vesting Bourtange een verschrikkelijk onweder los, vergezeld van hagelsteenen en zwaren regen. Twee menschen *N. A. ter Horst* en *J. J. Velema van Stakenborg*, naar de Bourtange gaande, zagen onder het ratelen van den donder een stuk vuur van omtrent 0,5 el in diameter met een verblindend licht uit de lucht vallen, zich met eene draaijende en kronkelende beweging over den grond wentelen en eindelijk op een afstand van ten naastenbij vijf schreden van hen ontploffen, terwijl hetzelve daarna zulk een sterken zwavelreuk verbreidde, dat beiden het ademhalen moeijelijk werd. Zij zijn evenwel met den schrik vrijgekomen. Het vee, dat in de gemeenschappelijke weide graasde, ging van angst aan 't brullen, loopen en stooten, zoodat de koe van *G. Diepenbroek* door eenige anderen op de plaats werd dood gestooten, zonder dat de herder, die het trachtte te beletten, het verhinderen kon. (*Prov. Gr. Ct.*)

— Uit alle deelen van Friesland wordt de stand der veldgewassen als gunstig vermeld.

— Te Groningen is eene weduwe door een steen, die juist van een huis viel, waarvoor zij voorbij ging, zoo erg aan het hoofd gewond, dat zij, na een vreesselijk lijden, is bezweken.

BUITENLAND, 2 Junij.

Frankrijk. De Moniteur bevat de volgende belang-

rijke mededeeling; De buitenlandsche dagbladen trachten het gerucht geloof te doen vinden, alsof de vreemde mogendheden, in het vooruitzigt van de herstelling van het keizerrijk in Frankrijk, den bond van 1815 zullen hernieuwen, en te gelijker tijd de grenzen afbakenen, buiten welke het aan Frankrijk niet geoorloofd zou zijn, zijn regeringsvorm te wijzigen. Deze geruchten rusten hoegenaamd op geenen grond. De mogelijke gebeurtenissen, waarop zij doelen, zijn daarbij onwaarschijnlijk. Niets wijst de noodzakelijkheid aan, om eenige verandering, welke dan ook, in de instellingen des lands te maken. In Frankrijk is alles volkomen rustig. De vriendschappelijke betrekkingen met het buitenland duren ongestoord voort. Er bestaat aan de zijde der vreemde mogendheden noch de aanmatiging, noch het voorwendsel om zich te mengen in de binnenlandsche aangelegenheden van Frankrijk. Die mogendheden weten het overigens, dat Frankrijk zijne regten weet te doen eerbiedigen, even als het die der andere volken van zijne zijde eerbiedigt; maar Frankrijks regten worden thans ook noch bedreigd, noch betwist.

— Volgens een brief, in een Duitsch dagblad voorkomende, zou het gesprek van den Baron van Heeckeren met den Keizer van Rusland dezen volkomen gerustgesteld hebben nopens de vredelievende houding van Frankrijk. En zou de Baron van Heeckeren gezegd hebben, dat het Frankrijks doel niet was de tractaten van 1814 en 1815 te schenden. Hierop zou door den Keizer geantwoord zijn, dat men in het Noorden nimmer op het denkbeeld zou komen zich in de *inwendige* aangelegenheden van Frankrijk te mengen; wanneer daardoor slechts de rust en orde van Europa en haar evenwigt niet werden verbroken.

Engeland. In de zitting van het Hoogerhuis van 24 Mei j.l., gaf de behandeling van het wetsvoorstel ter heffing der incometax aanleiding tot langdurige beraadslagingen over de handelsvrijheid. Bij die gelegenheid verklaarde Lord *Derby*, niet te verwachten, dat de aanstaande algemeene verkiezingen eene zoo groote meerderheid van voorstanders der wederinvoering van een graanregt zouden opleveren, als noodig zoude zijn, om de regering tot het voordragen van zoodanigen maatregel te doen besluiten.

Duitschland. Men is te Bremen eene zamenzwering op het spoor gekomen door eene huiszoeking bij zekeren Hobelmann, huisonderwijzer bij een democratisch grondeigenaar in het Thuringsche. Deze Hobelmann, uit Bremen geboortig, is een zeer jong mensch, die aldaar vroeger een dol rood republikeinsch dagblad uitgaf, ten gevolge daarvan een crimineel onderzoek onderging, en op zijne onder eede afgelegde belofte, aan regterlijke oproeping te zullen gehoorzamen, uit de gevangenis ontslagen was, doch thans, daar hij zijne gelofte ontrouw was, vervolgd werd. 40 á 50 personen zijn te Bremen ten gevolge der gedane ontdekking gearresteerd. Eenigen werden echter spoedig weder op vrije voeten gesteld. Bij anderen zijn wapenen en ammunitie gevonden, alsmede de statuten der vereeniging Doodenverbond genoemd, benevens eene opgave der aristocraten, die bij zekere omstandigheden uit den weg geruimd moesten worden. De gearresteerden zijn meestal onbekende lieden en verscheidene waren vroeger leden van democratische vereenigingen. Volgens latere berigten zouden al de gearresteerden op ongeveer een half dozijn na weder op vrije voeten zijn gesteld.

— Het bezoek van den Keizer van Rusland bij zijne magtige naburen, Oostenrijk en Pruissen en het bij uitstek militair karakter daaraan gegeven boezemen velen nog al ongerustheid in, en doen aan eene coalitie tegen Frankrijk denken.

Assen, 3 Junij.

De herstemming voor een lid van den Raad dezer gemeente is bepaald op Vrijdag den 11 dezer.

— Bij Kon. besluit van 16 Mei j.l. is goedgekeurd, dat in het dorp *Noordwolde*, jaarlijks veemarkten worden gehouden op den derden dingsdag in de maand September en voorts om de veertien dagen tot aan het einde der maand November, mits niet invallende op den grooten najaars veemarktdag der gemeente *Steenwijk*, noch op den najaarsmarktdag te *de Blesse*.

— Men verneemt, dat het effectief van de Afdeeling Rustende Schutterij in deze provincie bestaat uit 35 Officieren en 1936 Onderofficieren en Schutters; het 1e bataillon bestaat uit 15 Officieren en 994 Onderofficieren en Schutters, en het 2e uit 16 Officieren en 942 Onderofficieren en Schutters, terwijl 4 Officieren den staf uitmaken.

— Nopens den stand der pokken-ziekte in deze gemeente verneemt men, dat, sedert ons laatste berigt deswege, het kleinste kind van de vrouw, die onlangs daaraan is gestorven, ook daaraan is overleden, terwijl dezelve zich ook in een ander gezin geopenbaard heeft, waarvan de moeder aan dezelve lijdende is, echter in geen ergen graad.

— De kamer van koophandel en fabrieken te *Meppel* heeft in hare vergadering van den 29sten Mei jl. benoemd, tot Voorzitter, den heer Jb. de Jonge, Jr.; tot plaatsvervanger, den heer J. J. Slot en tot Secretaris, den heer L. Schukking Jr. *(Steenw. Ct.)*

— De kerkeraad te *Zwolle* heeft ook op het zestal, ter vervulling der vacante predikants plaats aldaar, gebragt de heer Uden Masman van *Meppel*.

— Het landhuishoudkundig Congres, hetwelk 8, 9, 10, 11 en 12 Junij ek. te *Leeuwarden* zal gehouden worden, belooft zeer luisterrijk te zullen zijn. Prins Hendrik zal hetzelve ook bijwonen.

* Rolde, 1 Junij. De gisteren alhier gehoudene harddraverij is in de beste orde afgeloopen. Men vermaakte zich tot laat in den avond, zonder van de minste ongeregeldheden of uitspattingen te hooren. Zes paarden dongen om prijs en premie; de eerste werd behaald door de vierjarige bruine merrie van *Lucas Bavinge* van Zuidvelde, gemeente Norg, bereden door deszelfs zoon *Nicolaas Bavinge*; de premie door de zevenjarige zwarte merrie van *Martinus Huisingh* van Rolde, bereden door *Jan Hilberts* van hier.

* Borger, den 31 Mei. Sedert een paar jaren hadden eenige jongelieden hier en te Gasselte zich, meer dan gewoonlijk, onder de leiding van bekwame onderwijzers, in de zoo schoone zangkunst geoefend. Heden namiddag verschaften die beide zanggezelschappen, in ons kerkgebouw tezamengekomen, aan velen een zeer hoogst aangenaam uur. Nadat de leeraar dezer gemeente, een doelmatig woord tot inleiding had gesproken, maakte men een aanvang met het zingen van eenige verzen uit de schoonste Pinkstergezangen, en zong daarna eenige uit de psalmen, en andere hartverheffende liederen. De uitvoering liet, naar de omstandigheden beoordeeld, niets te wenschen over. Gedurende de pausen droegen onderscheidene personen, zoo uit deze gemeente, als uit de gemeente Odoorn en Gasselte, op eene gepaste wijze eenige korte dichtstukken voor, van verschillende met roem bekende dichters. Hoogstverblijdend was de belangstelling die Borgers ingezetenen, door hunne opkomst in het heiligdom bij deze gelegenheid betoonden. Ja, maar ook mogten wij met genoegen vele vrienden van de edele zangkunst en van hare zuster, de declamatie, uit Gasselte, Odoorn en zelfs uit Gieten, binnen de muren van ons kerkgebouw aanschouwen. Hoe was innige tevredenheid, van het begin tot het einde, op aller gelaat te lezen! Hoe wél voldaan keerde men, na gemeenschappelijk een gepast psalmvers gezongen, en het slotwoord des leeraars gehoord te hebben, naar zijne woning terug, met den wensch in het hart, en met de woorden op de lippen: Zoo mogen voortaan hier en elders de namiddag uren, op den tweeden dag van 't Pinksterfeest, door velen worden besteed"! En wat hierbij den waren menschenvriend nog niet het minst zal behagen, is: dat het verkrijgen van toegang, op tien cent bepaald, ten voordeele van het alhier nieuw opgerigte armenwerkhuis, de niet geringe som van *f* 33,85 heeft opgebragt. Eere aan de ontwerpers van zulk een heerlijk plan, tot zulk een edel doel! Eere aan de sprekers en hoorders, en allen die het hunne hebben bijgedragen, om zóó medewerkers te zijn van elkanders stichting en blijdschap!

* Anlo, 1 Junij. Bij de harddraverij, ingevolge gedane bekendmaking, gisteren alhier gehouden, is de prijs, een met zilver gemonteerd hoofdgereide, behaald door het paard van den heer Hiddingh van *Annerveen*,

en de premie, een met zilver gemonteerde zweep, door het paard van A. Hilbrants van *Zeijen.*

* COEVORDEN 30 Mei. Bij de hier plaats gehad hebbende inwijding eener boekrol, hadden de Israëliten het genoegen den WelEerwaarden Heer *Hillesum* Rabbijn te Meppel, in hun midden te zien. Twee maal hield ZWE. eene kanselrede. Wij waren onder ZWEs gehoor, en bekennen volmondig dat ZWE. in wetenschappen noodig voor den kanselredenaar sterk is vooruitgegaan, sedert wij ZWE. de laatste maal hoorden. Wij leerden ZWE. ook thans in zijn pastoraal kennen en hoogachten, daar hij zonder aanzien des persoons, op zachte wijze, verkeerde handelingen zocht te weeren. Allen achten den man hoog, doch kunnen onzes inziens dit het beste bewijzen door hem na te volgen. Wij uiten met allen den wensch dat ZWE. opperrabbijn van dit gewest worden; prefereeren hem verre boven een buitenlander, welke hij met der tijd zeer wel op zijde kan streeven en van wien men half moet raden, wie en wat hij is. —

* Men verneemt, dat door de predikanten der klassis Coevorden, dezer dagen eene Afdeeling van het Zendeling-genootschap is opgerigt, die uit hun midden een President en een Secretaris en Thesaurier hebben gekozen. Reeds lieten zich hier en daar ook eenige leden der gemeente, als leden dier Afdeeling opschrijven, terwijl andere als begunstigers, zich tot het geven van eenige geldelijke bijdragen verbonden hebben. In Odoorn werd op 't laatst gevierde Feest, even gelijk j.l. jaar, van de gemeente eene pinkstergave voor genoemd genootschap gevraagd, die de som van *f* 6.50 opleverde, terwijl op het paaschfeest, de collecte voor noodlijdende kerken en personen, de som van *f* 9.71 opbragt. Wij beloven ons van deze en dergelijke ondernemingen en werkzaamheden in die streken, veel goeds. Men zal op heilzame vruchten van zijne moeite en opofferingen, niet te vergeefsch behoeven te wachten.

* MEPPEL, 2 Junij. Heden is alhier het detachement dragonders gearriveerd, hetwelk in deze omstreken zal geplaatst worden, om de orde en rust gedurende de werkzaamheden aan het kanaal te handhaven, onder kommando van den 1e luitenant Vertholen.

Men verzoekt ons het volgende te plaatsen:

Wanneer in deze Provincie alle honden moeten vastliggen, zoo vragen wij, of het aan opzieners van de jagt geoorloofd is, hunne honden los bij zich, langs voetpaden en publieke wegen te laten loopen. Is dit geoorloofd, dan houden wij het aanstootelijk voor alle overige honden-houders, dat opzieners van de jagt, die gesteld zijn, om op het losloopen der honden toe te zien, zulks zoo in het publiek doen. Is het niet geoorloofd, dan vragen wij, wie bij magte zal zijn, deze mannen als overtreders der wet te doen boeten?

ZWINDEREN 30 Mei. B.

Men vraagt van ons de opneming van het volgende:

Eenige kiezers in 't hoofdkiesdistrikt *Hoogeveen*, gelet op 't artikel voorkomende in de *Prov. Drentsche Ct.* no 45, betrekkelijk de aanbeveling ter verkiezing van den heer Haveman, Onderwijzer der Jeugd te *Ruinen*, om den heer J. L. Nijsingh, als Lid der Prov: Staten te vervangen, gevoelen zich gedrongen hunne mede-kiezers in dit distrikt opmerkzaam te maken op de betrekking, die genoemde heer Haveman bekleedt. Niet alleen zou zijne verkiezing *onwettig* en *onbillijk* (de gemeente *Ruinen* heeft reeds 2 afgevaardigden) maar vooral zeer schadelijk zijn voor de jeugd, aan zijne zorgen toevertrouwd: immers ieder Onderwijzer, wien 't te doen is, om zich van zijn pligt te kwijten en te beantwoorden dan hetgeen de ouders van hem en teregt vorderen kunnen, zal toestemmen, dat, zoo iemand, dan toch hij onafscheidelijk moet zijn van zijn gewigtig en moeitevol ambt.

Ook geloven wij, dat de heer Haveman, met zijn regtschapen karakter, de gegrondheid van 't hier boven [illegible]gevoerde niet zal ontkennen, en daarom zal meenen te moeten bedanken, zoo hij werkelijk daartoe verkozen werd.

In allen gevalle, laat ons hem niet in verzoeking brengen en onze keuze bepalen op iemand niet minder onafhankelijk, regtschapen en bekwaam als de heer Haveman.

Eenige kiezers.

Rede *door den heer* **van der Veen** *den 12 Mei ll. in de Tweede Kamer gehouden, bij gelegenheid der beraadslagingen over het Wetsontwerp nopens de regtscollegien:*

Na al het geen reeds over dit wets-ontwerp is geschreven en gesproken, zoude ik mij onthouden hebben het woord te vragen, indien ik niet ongaarne tegen deze wet mijn stem uitbragt, zonder althans te zeggen om welke reden.

Ik zal alleen mijne hoofdbezwaren zeer kort opgeven, omdat het grootendeels dezelfde zijn, die van vele zijden reeds in 't breede zijn toegelicht.

Bij de beoordeeling van dit wets-ontwerp heb ik op den voorgrond gesteld de vraag: of het belang der regtzoekenden en de veiligheid in den Staat, zooveel mogelijk gepaard met billijkheid, door deze wet in eenen beteren toestand zullen worden gebragt dan ze thans zijn? en daarna: of de organisatie door deze wet geregeld, gepaard gaat met de meest mogelijke besparing voor de schatkist?

Welke zijn eigenlijk de zwaarste grieven tegen het bestaande stelsel?

Omslagtigheid en kostbaarheid der regtspraak voor de regtzoekenden in burgerlijke zaken, — antwoord ik met de Regering en de Commissie van Rapporteurs, maar voeg er bij: gemis ook van den noodigen spoed in de beslechting der strafzaken en ten gevolge daarvan groote kostbaarheid voor den Staat.

Worden die grieven door de voorgestelde verandering weggenomen?

De Regering stelt voor, het getal geregtshoven te verminderen tot op vier, en aan dezen op te dragen het hooger beroep, zoowel in burgerlijke als in strafzaken; de beoordeeling in eersten aanleg van criminele strafzaken aan de arrondissements-regtbanken te doen overgaan, die tevens met de regtspraak in correctionele zaken en burgerlijke regtsgedingen in eersten aanleg belast blijven; en eindelijk aan de kantongeregten eene meer uitgebreide regtsmagt in burgerlijke en strafzaken toe te kennen; met behoud van den Hoogen Raad als hof van cassatie.

De gewigtigste verandering dus, in het tegenwoordig stelsel gebragt, zoude bestaan in de vermindering van het getal hoven, vermeerdering der regtsmagt, vooral in strafzaken, van de arrondissements-regtbanken en kantongeregten, en appellabiliteit van criminele zaken.

Maar waardoor zal nu het proces, hetzij in burgerlijke, hetzij in strafzaken, korter van duur zijn geworden of minder kostbaar? Ik zie hierin nergens eene verandering, eene verbetering.

De *drie instantiën* zullen in het burgerlijke blijven, in strafzaken algemeen worden. *Het appel in burgerlijke zaken, zal zelfs meer tijd vereischen,* want hoe verder de afstand van den regter is en dan ook meestal van den practizijn, des *te langwijliger* de instructie der zaak door deze en des *te kostbaarder* mondeling overleg, hetwelk niet altijd te vermijden is.

In strafzaken heeft hetzelfde plaats, en dus ook dezelfde gevolgen, zoowel wat *den duur van het proces*, als *de kostbaarheid* door de verplaatsing der getuigen betreft. Want ik kan niet gelooven dat het der Regering ernst kan zijn met de bewering dat in hooger beroep in strafzaken in vele gevallen de verplaatsing van getuigen niet zal worden gevorderd. Immers men zoude dan moeten aannemen, dat het proces-verbaal van het verhoor in eerste instantie in de plaats zoude treden van getuigenverhoor in appel. Maar waar blijft dan het beginsel van orale behandeling? In mijne schatting is het verhoor door den regter van de getuigen persoonlijk van geen gering belang en een der waarborgen voor den beklaagde.

Alles blijft dus eigenlijk op den ouden, omslagtigen, duren voet, en hetgeen de beklaagden bij de algemeenheid van appel winnen, verliezen zij weder in een te gering aantal regters en 't gemis van het persoonlijk getuigenverhoor in appel. Tot nog toe had het volk middelijk altijd invloed op de keuze van den hoogsten strafregter; bij deze wet worden de regters in alle collegien door den Koning benoemd. De veiligheid der ingezetenen zal derhalve vooral niet meerder gewaarborgd zijn.

Maar misschien dat de schatkist er aanzienlijk mede gebaat zal worden? Ik geloof het niet.

Vooreerst zoude ik niet kunnen goedkeuren, bij het overbrengen der zwaarste strafzaken naar de arrondissements-regtbanken, een zoo gering personeel van dezelve. Het getal regters wenschte ik op zes gebragt te zien.

Een kleiner getal zoude in strafzaken te weinig waarborg voor de beklaagden zijn, en over 't algemeen, in het stelsel der Regering zelf, zullen de werkzaamheden bij de meeste arrondissements-regtbanken zulk een personeel vereischen.

Bij kostbaarder verplaatsing van getuigen door den verderen afstand van vier hoven en grooter personeel van regters, geloof ik, dat ook het voordeel van de schatkist gering zal worden en niet groot genoeg, om eene zoo belangrijke verandering in eene bestaande orde van zaken te regtvaardigen; tenzij men de pen haalt door eenige der arrondissements-regtbanken. Dit is zeker een bezuinigings-maatregel voor de schatkist, maar als zoodanig alleen — en andere gewigtige redenen heeft de Minister in de memorie van toelichting althans niet opgegeven — alleen om te bezuinigen voor de schatkist, kan ik die maatregel niet goedkeuren, en moet bekennen, dat het in mijn oog weinig pleit voor de doelmatigheid van dit wets-ontwerp, dat zonder genoegzamen grond zes niet onaanzienlijke plaatsen en derzelver omstreken zouden verstoken worden van het genot, om den regter in hunne nabijheid te hebben; een voorregt waarvan zij thans al de waarde hebben leeren kennen; terwijl de regtzoekenden meer zullen moeten betalen 't geen de schatkist in uitgave wint en er dus in waarheid geen bezuiniging zal bestaan.

De vraag of het belang der regtzoekenden en de veiligheid in den Staat bij de voorgestelde organisatie zullen winnen kan ik dus niet toestemmend beantwoorden en evenmin dat de Staat er door gebaat zal worden.

Ik deel de meening der Regering dat het appel in strafzaken moet blijven en dan tot het criminele moet worden uitgestrekt, en dat het denkbeeld om bij de beoordeeling van strafzaken slechts ééne instantie toe te laten, rust op de instelling der jury.

Maar ik geef de hoop nog niet verloren, dat wij eenmaal in eene jury meer waarborg voor den beschuldigde in zake van misdaad en staatkundige en drukpersmisdrijven en — bij het [illegible] instantie — eene spoediger en voor den Staat minder kostbare beslissing over schuld of onschuld zullen erlangen.

(Vervolg hierna)

Bij gelegenheid van de beraadslagingen over het ontwerp van wet tot het verleenen van subsidien aan de Rhijnspoorweg-Maatschappij, den 24 Mei j.l. in de Tweede Kamer gehouden, zeide de heer **van der Veen:**

De aansluiting der spoorwegen in ons land aan het groote spoorwegnet, dat zich over geheel Europa uitbreidt, acht ik wenschelijk. Wenschelijk vooral in het belang van den handel, en voor die provincien en plaatsen, waarin de spoorwegen aangelegd of stations zullen gevestigd worden. De bevordering van den bloei des handels en van plaatselijke welvaart, ook door zulke hoogst aanzienlijke geldelijke bijdragen van den Staat als bij dit wets-ontwerp van ons gevraagd worden, kan zeker tevens bevordering zijn van het *gemeen* belang. Daarom zal ik dan ook mijne stem aan dit wets-ontwerp geven. Maar ik doe zulks in het vertrouwen, dat, wanneer te eeniger tijd ook betrekkelijk aanzienlijke sommen zullen gevraagd worden, hetzij tot bevordering van den bloei van andere bedrijven, hetzij tot daarstelling van kanalen, wegen, of werken van algemeen nut in andere, tot nu toe minder daarmede bevoorregte provincien, alsdan ook èn de Regering èn de Kamers genegen zullen bevonden worden om die subsidien ruimschoots toe te staan, opdat de weldadige invloed van materiele ontwikkeling in *alle* deelen van het staatsligchaam *gelijkelijk* moge worden gevoeld, en al die deelen alzoo een tezamenpassend en krachtig geheel mogen vormen.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:

B. J. GRATAMA
en
Jonkvrouwe E. J. de JONGE.

Zierikzee, 26 Mei 1852.

Heden morgen omstreeks 4 uur overleed onze teerbeminde Moeder en Behuwd-Moeder GEZIENA ANNA BERENDIENA AMSHOFF, Wedw. van *Mr.* J. J. WILLINGE. Zij werd ruim 59 jaren oud. Hare liefde en haar Christen-zin doen ons haar gemis diep betreuren, maar zijn tevens onze troost.

Emmen, 29 Mei 1852.

Uit aller naam,
Dr L. WILLINGE.

Na eene kortstondige ziekte van twee dagen overleed gister avond onze geliefde Moeder AAFJE VELDKAMP Wed. K. REMMELTS in den Ouderdom van 72 jaren en bijna 5 maanden; zwaar treft ons en de onzen dit verlies, doch de hoop op een zalig wederzien doet ons met gelatenheid in Gods wil berusten.

R. REMMELTS.
H. REMMELTS.

Assen 31 Mei 1852
Eenige kennisgeving.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

PROVINCIE DRENTHE

AANBESTEDING.

Op DINGSDAG den vijftienden Junij 1800 twee en vijftig, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie Drenthe, of bij deszelfs afwezigheid, door een der Leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den waarnemenden Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in het derde district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te *Assen* worden aanbesteed:

Het bouwen van een huis van Bewaring, mitsgaders eene woning voor den Cipier te Dieverbrug.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod, overeenkomstig art. 20 des besteks.

Het bestek der bovengemelde aanbesteding zal boven en behalve aan het Lokaal van het Ministerie van Justitie, en aan dat van het Provinciaal Bestuur der Provincie Drenthe, te *Assen* ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen alwaar gewoonlijk de bestekken van [illegible] provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den waarnemenden Hoofd-Ingenieur *Brunings* en den Ingenieur *de Quartel*, beide te *Assen*.

De Minister van Justitie,
Van Rosenthal.

BURGERLIJKE STAND.

Assen, 23 Mei — 2 Junij. Geh. M. Engers en E. de Groot. — Bev. H. Smeenge, geb. Kamps, van z.; A. J. Groote, geb. Huising v. d.; L. Eisses, geb. Barteling, v. d.; H. L. Cohen, geb. Lezer, v. z. en d. — Overl. J. Braam, 24 dagen; R. Naber, vrouw van G. Boer, 65½ j.; J. Ferwerda, 21 d.; J. van der Horst, 10½ m.; J. Jans, wed. J. C. Klauke, 82½ j.

Meppel 21 — 28 Mei. Geh. F. van Urk met J. Hagedoorn. — J. Veldhuis met H. Westerveen. — L. Kan met J. Cohen. — Bev. J. C. A. Akkerman geb. van Roffenis van 2 z. J. Broekhuizen, geb. Jansen van d. — Overl.; G. Robaard 12 w. vrg. — M. Hagevoort 26 j. vrg. — A. Sterken, echtgenoot van J. Alberts 62 j. —

MARKTPRIJZEN.

Steenwijk. 1 Junij. *Rogge*, *f* 6,45 à *f* 6,85. *Boekweit*, *f* 0,00 à *f* 0,00. *Haver*, *f* 0,00 à *f* 0,00. *Garst*, *f* 0,00 à 0,00 *Boter*, ¼ v. *f* 24,00 à *f* 0,00 „ 1/8 v. *f* 11,50 „ „ „„„„

Oldemarkt, 29 Mei. *Boter*, ¼ v. 25,50 à 00,00 „ 1/8 v. *f* 12,00 à *f* 00,00.

AMSTERDAM, 1 *Junij*. Werk. Sch. 2½ pct. 61 3/16 à 61¼; dito 3 pct. 72 7/8 à 72 15/16; dito 4 pct. 93.

STAATS-LOTERIJ.

3e. kl., 1e lijst: no. 14170 *f* 25,000; no. 8874 *f* 5000; no. 11906 *f* 2500; no. 18520 *f* 1250; no. 13528, 10676 en 11666, ieder 1000; no. 3004, 3429, 9417 en 16646 ieder *f* 400; no. 7112, 16201 en 17326 ieder *f* 200.

Ter Boek- en Courant-drukkerij van J. A. Willinge Gratama *Assen*.